

STAPPENPLAN SOCIAAL AANBESTEDEN

EEN HANDLEIDING VOOR OVERHEDEN

OOK MAXIMAAL IMPACT MAKEN DOOR SOCIAAL IN TE KOPEN?

SOCIAAL INKOPEN IS LEUK EN SIMPEL!

WIL JE DOOR ANDERS AANBESTEDEN MET EEN OPDRACHT VOOR FLEXIBELE ARBEIDSKRACHTEN / INLEEN PERSONEEL SOCIAAL HET VERSCHIL MAKEN?

Met dit [kennisdocument](#) kunt u met minimale moeite uw aanbesteding socialer maken. Het bevat een stappenplan inclusief voorbeelden en/of passages¹ om een opdracht voor [Flexibele arbeidskrachten / Inleen personeel](#) socialer aan te besteden. U wordt uitgedaagd om de inhoud vrijelijk te gebruiken; hieraan zijn geen voorwaarden verbonden.

Ook u kunt socialer aanbesteden!

Nederland kent een groep van ca. 1,3 miljoen mensen die om verschillende redenen niet actief deelnemen op de arbeidsmarkt. Deze groep wordt ook wel genoemd: mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Als in koper binnen de overheid kunt u voor deze groep het verschil maken.

Sinds juli 2016 biedt Artikel 2.82 van de Aanbestedingswet 2012 overheden de mogelijkheid tot het (deels) voorbehouden van opdrachten aan SW-bedrijven én aan Sociale Ondernemingen.

Dit biedt kansen om een aanbesteding (deels) voor te behouden aan sociale organisaties die voldoen aan het PSO30+ keurmerk². Hiermee kunnen overheden ruim baan geven aan sociaal inkopen, aan sociaal ondernemerschap en samen invulling geven aan de Participatiewet en Banenafpraak.

¹ [Informatiebronnen](#): Aanbestedingswet 2012, Cedris en Van Doorne advocaten, PIANOo, TNO en PSO Nederland.

² [PSO30+ keurmerk](#): een TNO kwaliteitskeurmerk voor sociale organisaties die voldoen aan:

- Het aantoonbaar tot (hoofd)doel hebben van de maatschappelijke en professionele integratie van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt;
- Ten minste 30% van de werknemers heeft een afstand tot de arbeidsmarkt.

Zie voor meer info: <https://www.pso-nederland.nl/over-de-pso/ps0-30-abw-certificaat>

Dit document is met zorgvuldigheid opgesteld door SUB | www.sustainableboost.nl. SUB is koploper in duurzaam facility management en gelooft in de kracht van ketensamenwerking en kennisdeling om te komen tot maximale maatschappelijke impact!

Met pragmatische tools en actuele kennis begeleiden wij organisaties die met hun facilitaire bedrijfsvoering de vertaalslag willen maken van duurzaamheidsambities naar concrete maatregelen en (inkoop)acties, die gekoppeld zijn aan de 17 indicatoren van de Sustainable Development Goals.

Dagelijks werken we met een netwerk van geselecteerde SUB Boosters samen aan onze droom: het realiseren van een duurzaamheidsrevolutie in de facilitaire branche! Doet u ook mee?

Stappenplan voor het plaatsen van voorbehouden opdrachten

Met dit stappenplan is het verschil maken eenvoudig en kunt u ook succesvol sociaal inkopen.

Stap 1: Bepaal de aard van de opdracht

Onderzoek of de opdracht, of een deel van de opdracht zich leent voor sociaal aanbesteden. Dit zal eerder het geval zijn wanneer de scope van een opdracht (deels) bestaat uit projectmatige en ondersteunende dienstverlening op het gebied van: administratie, facilitair, techniek en/of hospitality.

Kijk daarbij ook of het bijvoorbeeld mogelijk is een specifiek deel van de opdracht (bijvoorbeeld een bepaald perceel) voor te behouden.

Opdrachten voor Flexibele arbeidskrachten / Inleen personeel kennen een grote groep functieprofielen die zich lenen voor sociaal aanbesteden. Denk hierbij aan: KCC (klantcontactcenters)- medewerkers, gastheren/gastvrouwen, administratief medewerkers, conciërges, receptionistes, handyman's, callcenter medewerkers, regio ambassadeurs, ondersteunende functies, etc. Maar u kunt natuurlijk ook een marktconsultatie organiseren en een Sociale Onderneming uitnodigen om dit te toetsen.

Stap 2: Bepaal de omvang van de opdracht

Maak een raming van de waarde van de opdracht. Indien de waarde van de opdracht groter of gelijk is aan EUR 214.000 (leveringen of diensten), of EUR 5.350.000 (werken) moet Europees worden aanbesteed.

Om socialer in te kopen bestaan er twee (2) opties:

Optie 1, onder de drempelnorm:

Opdrachten *onder deze drempel* kan een overheidsorganisatie, als het inkoopbeleid dit toelaat, veelal naar eigen inzicht gunnen (ook onderhands aan het eigen SW-bedrijf of aan een sociale onderneming die voldoet aan het PSO30+ keurmerk).

Een beperkt 'cluster' van de opdracht voor 'bijzondere sociale uitzendkrachten-inzet' (d.w.z. inzet van Flexibele Arbeidskrachten met een beperking die wegens de aard of de ernst van hun beperking geen beroepsactiviteit in normale omstandigheden kunnen uitvoeren), wordt buiten de scope van de aanbesteding gehouden. Hiervoor wordt conform het inkoopbeleid een overeenkomst afgesloten met een sociale ondernemer die voldoet aan het PSO30+ keurmerk (of gelijkwaardig) en hierin gespecialiseerd is.

Optie 2, boven de drempelnorm:

Voor opdrachten *boven deze drempel* is het verplicht Europees aan te besteden. Hiervoor kan overwogen worden om artikel 2.82 van de Aanbestedingswet toe te passen. Dit kan voor de gehele opdracht, of door de aanbesteding in percelen op te splitsen en voor één perceel het artikel 2.82 toe te passen.

Om opdrachten voor Flexibele Uitzendkrachten / Inleen personeel socialer aan te besteden, is het raadzaam om de opdracht in meerdere percelen op te splitsen. Hierbij bestaat één perceel uit eerder genoemde functieprofielen die zich lenen voor sociaal aanbesteden. Dit perceel kan dan door toepassing van Artikel 2.82 van de Aanbestedingswet als overheidsopdracht voorbehouden worden aan SW-bedrijven en Sociale Ondernemingen die voldoen aan het PSO30+ keurmerk

Stap 3: Maak de opdracht bekend

Maak de opdracht bekend via de geëigende kanalen, dat wil zeggen via TenderNed voor Europese aanbestedingen.

3A. Geef aan dat het een voorbehouden opdracht is

Geef in de aanbestedingsstukken duidelijk aan dat het:

1. een aanbestedingsprocedure betreft waaraan (al dan niet voor een bepaald deel) alleen SW-bedrijven én Sociale Ondernemers kunnen deelnemen - die de maatschappelijke en professionele integratie van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt tot hoofddoel hebben, of
2. dat de uitvoering van (een nader omschreven deel van) de opdracht is voorbehouden

Om de toegang tot een overheidsopdracht voor te behouden, zal – afhankelijk van de door de overheidsorganisatie gemaakte keuze – in de aankondiging en in de aanbestedingsstukken onderstaande passage (of een passage met gelijke strekking) moeten worden opgenomen:

In overeenstemming met art. 2.82 van de Aanbestedingswet 2012, is deelname aan deze aanbestedingsprocedure [voor wat perceel x betreft] voorbehouden aan sociale werkplaatsen en aan ondernemers die de maatschappelijke en professionele integratie van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt tot hoofddoel hebben. Ten minste 30% van de werknemers van deze werkplaatsen of ondernemingen zijn mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt

3B. Beschrijf aan welke criteria moet worden voldaan

Uit de aanbestedingsstukken zal moeten blijken aan welke criteria moet worden voldaan wanneer een onderneming in aanmerking wil komen voor de voorbehouden opdracht, en hoe de gemeente dat zal toetsen.

Afhankelijk van de gekozen opzet – zie ook onder 3A – kan de onderstaande passage (of een passage met gelijke strekking) worden opgenomen:

Sociaal aanbesteden (artikel 2.82)

In overeenstemming met art. 2.82 van de Aanbestedingswet 2012, is deelname aan deze aanbestedingsprocedure [voor wat perceel x betreft] voorbehouden aan sociale werkplaatsen en aan ondernemers die de maatschappelijke en professionele integratie van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt tot hoofddoel hebben (kwalitatieve eis). Ten minste 30% van de werknemers van deze werkplaatsen of ondernemingen zijn mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt (dit geldt voor Artikel 2.82 als kwantitatieve eis).

Kwalitatieve eis

Wanneer u als ondernemer aan deze aanbestedingsprocedure wilt deelnemen, dient u bij uw inschrijving aan te tonen dat uw onderneming de maatschappelijke en professionele integratie van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt tot hoofddoel heeft. Bewijs: Een uittreksel van de statuten van de Opdrachtnemer waarin bovenstaande is opgenomen.

Kwantitatieve eis

Daarnaast dient u als ondernemer aan te tonen dat ten minste 30% van het totaal aantal werkzame fte, bestaat uit mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt die werkzaam zijn op basis van een vast of tijdelijk dienstverband of op basis van detachering.³

Ten aanzien van de kwantitatieve eis van 30% werknemers, volgt uit de toelichting bij de wet dat dit op een substantiële manier moet worden ingevuld. Kortlopende tijdelijke contracten en nul-urencontracten vormen geen substantiële invulling.⁴

Bovendien dient er sprake te zijn van een arbeidsverhouding, dat wil zeggen een situatie waarin de mensen uit de doelgroep gedurende een bepaalde tijd onder gezag van de Opdrachtnemer prestaties leveren, en als tegenprestatie een vergoeding ontvangen.

Wie vallen er onder de doelgroep zoals bedoeld in Artikel 2.82 Aanbestedingswet:

Dit zijn naast gehandicapten ook mensen die om uiteenlopende redenen ondersteuning nodig hebben bij het vinden van werk en hierdoor een afstand hebben tot de arbeidsmarkt. Deze personen vallen onder de Wet Banenafspraken en quotum arbeidsbeperten, bijvoorbeeld:

- Mensen die onder de Participatiewet vallen en geen wettelijk minimumloon kunnen verdienen
- Mensen met een indicatie in het kader van de Wet sociale werkvoorziening
- Wajongers met arbeidsvermogen
- Mensen met een baan in het kader van de Wet inschakeling werkzoekenden
- of met een in- en doorstroombaan (ID-baan)
- Mensen die een uitkering ontvangen:
 - Op grond van de Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen en
 - Op grond van de Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering

Bewijslast kwantitatieve eis

U dient bij inschrijving aan te tonen dat u aan alle bovengenoemde voorwaarden voldoet.

Wanneer u de opdracht zelf uitvoert, kunt u bij inschrijving als bewijs dat u aan de kwantitatieve criteria voldoet bijvoorbeeld een geldig PSO-30+ Certificaat van TNO overleggen dat aan uw onderneming is uitgegeven. Ook andere stukken waaruit blijkt dat aan deze eis is voldaan, zijn toegestaan.

Wanneer u de opdracht door een onderaannemer laat uitvoeren, kunt u bij inschrijving bijvoorbeeld een PSO-30+ Certificaat van de onderaannemer overleggen, vergezeld van een verklaring van de onderaannemer dat hij de betreffende opdracht zal uitvoeren.

3 Gedetacheerde medewerkers vallen ook onder het begrip werknemers, mits er sprake is van een duurzame arbeidsrelatie. Zie brief staatssecretaris Economische Zaken en Klimaat aan Tweede Kamer van 26-09-2018:

<https://wetten.overheid.nl/BWBR0017745/2020-04-01>

4 Om invulling te geven aan de eis van substantiële invulling wordt ten behoeve van het PSO30+ Certificaat als voorwaarde gehanteerd dat in het kader van de detacheringsovereenkomst ten minste 6 maanden gewerkt moet zijn.

Stap 4: Controleer of de Inschrijvers aan de eisen voldoen

Na ontvangst van de inschrijvingen zal de overheidsorganisatie moeten nagaan of de inschrijvers inderdaad aan de gestelde sociale voorwaarden voldoen. Het is overigens raadzaam om enkel de inschrijving van de beoogde winnaar van de aanbesteding te toetsen.

Bent u nieuwsgierig en wilt u meer weten?

Ter inspiratie heeft **SUB | Sustainable Boost** een blauwdruk aanbestedingsdocument opgesteld te gebruiken voor een voorbehouden opdracht (o.b.v. Artikel 2.82 van de Aanbestedingswet) Flexibele Arbeidskrachten / Inleen Personeel.

[**download de blauwdruk**](#)

